

K O E R I E R 22

NAJAAR 2010

De Graven de grens over

Landschapspark de Graven zet haar kennis en ervaring nu ook in voor groene projecten buiten de gemeentegrenzen van Schinnen en Sittard-Geleen. Onder de naam „Regionale Services” werkt ze nu, op verzoek van de gemeenten Beek en Stein en de Provincie Limburg, aan in totaal vijf projecten in deze twee gemeenten.

Al ruim tien jaar besteden de gemeenten Schinnen en Sittard-Geleen de uitwerking en uitvoering van projecten in hun buitengebied uit aan stichting Landschapspark De Graven. Op deze wijze werkt Landschapspark De Graven continue aan projecten die een bijdrage leveren aan natuur, economie en educatie in het buitengebied van beide gemeenten. De huidige projecten vormen bovendien onderdeel van de Groene Waarden en de Landschapsvisie Westelijke Mijnstreek. In deze visie zijn vijf groene verbindingen en 48 projecten opgenomen.

Subsidie Provincie

„De gemeenten Stein en Beek en de gebiedscommissie Westelijke Mijnstreek hebben Landschapspark De Graven gevraagd om vijf projecten in deze twee gemeenten op te pakken. Deze vraag hebben we positief beantwoord. Onder de naam „Regionale Services” initiëren we projecten en voeren we het projectmanagement. De Provincie Limburg subsidieert de planvoorbereiding van deze vijf projecten. Zodoende zijn de kosten voor Landschapspark De Graven budgettair neutraal”, verklaart Leon Frederix, directeur van Landschapspark De Graven.

Vijf Projecten

Onder de paraplu van Regionale Services heeft Landschapspark De Graven nu vijf projecten opgepakt. Deze vijf projecten geven allemaal op hun eigen specifieke manier een kwaliteitsimpuls aan het landschap. In Stein betreft het de projecten Heidekampspark en Urdal-Scharberg. In

Beek de A2-Ecopassage, de Oude Pastorie en het gemeentegrensoverschrijdend project: Hellingen Schinnen-Spaubeek. Momenteel werkt Landschapspark De Graven aan de nadere uitwerking van deze projecten. Het streven is dat medio 2010/2011 de uitvoering in het veld start.

Heidekampspark

Doel is om het Heidekampspark, gelegen tussen de kernen Stein en Urmond, om te vormen tot een hoogwaardig recreatief uitlooppgebied. Behoud en herstel van cultuurhistorische elementen spelen hierbij een belangrijke rol. Alvorens met de uitvoering te kunnen starten dient de gemeenteraad van Stein eerst tot besluitvorming te komen.

Urdal-Scharberg

In het project Urdal-Scharberg staat het ecologisch herstel en het creëren van recreatieve verbindingen in het gebied centraal. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de landschappelijke kwaliteiten en het versterken daarvan. Momenteel wordt gewerkt aan de besteksontwikkeling. Daarnaast vindt aanvullend onderzoek plaats ten behoeve van de uitwerking van enkele specifieke maatregelen. Tevens worden de financieringsmogelijkheden voor de uitvoering van het project verkend.

A2-Ecopassage

De ecologische verbinding tussen het Geleenbeekdal en de Grensmaas stuit op een aanzienlijk knelpunt ter hoogte van Beek/vliegveld. Om specifieke dieren de Maastrichterlaan en de A2 te kunnen laten passeren

Een ecopassage onder de A2 zal de das en andere kleine zoogdieren de gelegenheid bieden deze autoweg veilig te passeren.

moet een ecopassage worden aangelegd. Bureau Kragten heeft de mogelijkheden daartoe onderzocht. De besteksontwikkeling is gereed en de financiering van de uitvoering is bijna rond. De uitvoering, opgepakt door de gemeente Beek, wordt voorzien in het voorjaar van 2011

Oude Pastorie

In een weiland tussen Beek en Neerbeek staat de Oude Pastorie. De kansen voor versterking van cultuurhistorische elementen en recreatiemogelijkheden in en rondom de Oude Pastorie heeft bureau Kragten onderzocht. Daarnaast spelen hier de verhoging van de landschappelijke kwaliteiten en het versterken van samenhang tussen stad en land een grote rol. Op dit moment wordt gewerkt aan de uitwerking van het plan tot een bestek ten behoeve van het opwaarderen van het landschap en aanheling aan de kernrand en een businesscase. Onderzoek naar de functie en exploitatie van het cultuurhistorische gebouw maken hier deel van uit.

Hellingen Schinnen-Spaubeek

Doel van het project Hellingen Schinnen-Spaubeek is te komen tot een landschappelijke opwaardering en de realisatie van een ecologische verbindingzone. Het project vormt een belangrijk onderdeel binnen de visie Corio Glana. Bureau Heusschen Copier heeft een integrale ontwikkelingsvisie uitgewerkt voor dit gebied, dat start bij de groeven en via de steile helling naar het Geleenbeekdal loopt tot aan kasteel Terborgh. Momenteel worden de subsidiekansen verkend, waarna de besteksontwikkeling kan worden opgestart als alle financiële commitments helder zijn.

Uitvoering van deze projecten wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de Provincie Limburg.

provincie limburg

INHOUD

pag 2 - 3

- De Kakkert Schinnen

pag 4 - 5

- Wethouders van Sittard-Geleen, Stein, Schinnen en Beek aan het woord

pag 6

- Boomfeestdag
- Menroute nog niet op kaart, wel op web

pag 7

- De mening van...
- IVN fotowedstrijd
- Stand van zaken Corio Glana en Rode Beek

pag 8

- Natuurtransferium Sweikhuizen
- Recreatieve routes Schinnen
- Bloemrijke akkerranden

Verfraaiing van het landschap en uitbreiding van de recreatieve mogelijkheden gaan het Heidekampspark tot een aantrekkelijk uitlooppgebied maken.

Vernieuwde De Graven website

De website van Landschapspark De Graven is vernieuwd. Omdat Landschapspark De Graven zowel de stichting als het werkgebied omvat, is deze scheiding doorgevoerd op de website. Via de button 'stichting' kunt u informatie vinden over onder andere het bestuur en het beleid. Ook is er een button 'routes' toegevoegd. Hier vindt u de actuele wandelroutes. De projecten zijn op alfabetische volgorde op naam te vinden, maar ook gerubriceerd naar: 'in ontwikkeling', 'in uitvoering' en 'gerealiseerd'.

De provincie Limburg heeft de wens te kennen gegeven om tot een voortvarende uitvoering van projecten te komen en daartoe een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 270.000. Na ambtelijk en bestuurlijk overleg in de Gebiedscommissie van 21 november 2008 is hoge prioriteit toegekend om voor Beek en Stein twee belangrijke projecten op te pakken in het kader van Vitaal Platteland.

Deze projecten passen in de ontwikkelingsvisie van de regio (m.n. de rapportage Groene Waarden). Het betreft de projecten Oude Pastorie en Ecopassage A2 in Beek en Urdal/Scharberg en Heidekampspark in Stein.

Elise Eskes bij De Graven

Sinds medio 2009 is Elise Eskes bij Landschapspark De Graven werkzaam. In 2005 studeerde zij af aan de Hogere Agrarische School (HAS) in Den Bosch. Ze volgde daar de vierjarige studie Stad- en Streekontwikkeling.

De opgedane kennis komt haar nu goed van pas. In het kader van Landschapspark De Graven Regionale Services is ze nu actief betrokken bij in totaal vijf projecten in de gemeenten Stein en Beek. Deze projecten dragen op hun eigen specifieke manier bij aan een kwaliteitsimpuls van het landschap. In Stein betreft het de projecten Heidekampspark en Urdal-Scharberg. In de gemeente Beek de Ecopassage A2, de Oude Pastorie en de Hellingen Schinnen-Spaubeek.

Verder is zij betrokken bij Beekdalen Kenniscentrum en de verdere uitwerking van het project Corio Glana en verricht zij voorkomende werkzaamheden voor het Gebiedsbureau Westelijke Mijnstreek.

Eén van de twee paddentunnels (onder 't Laantje) is inmiddels gerealiseerd. (foto: IVN Schinnen)

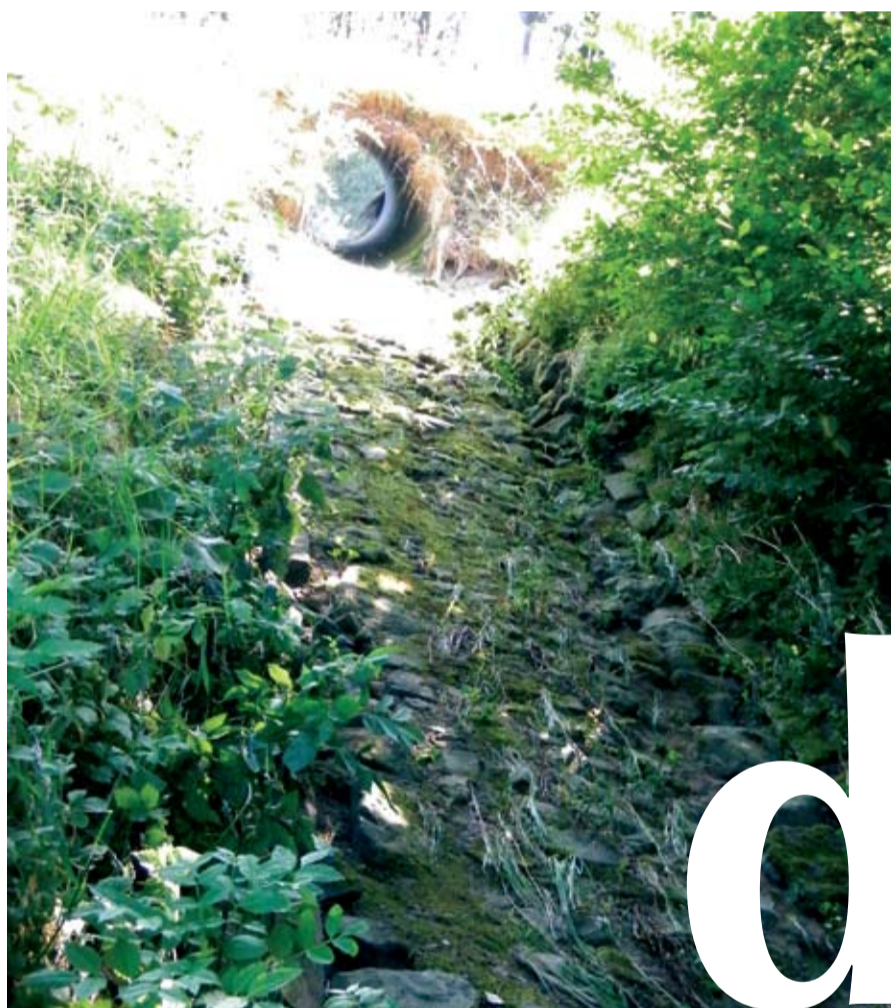
De Kakkert: ook aandacht voor padden

De uitvoering van het project de Kakkert heeft uiteindelijk een positief effect op de flora en fauna in het gebied. Dat is de mening van Jan Heijmans, voorzitter van IVN-Schinnen.

„Natuurlijk kent het opgestelde plan voor- en nadelen. Een mogelijk nadeel is de betere toegankelijkheid van het gebied voor recreanten. Dit zou de natuurlijke ontwikkeling in bepaalde mate kunnen verstoren”, denkt Jan Heijmans. Het uit de betonnen bak halen van het beekje de Kakkert ziet hij daarentegen als een positieve ontwikkeling voor de flora en fauna. „In de natte delen van het bosgebied ontspringen bronnen met in de nabijheid karakteristieke voorjaarsbloemen zoals de Slanke Sleutelbloem. Deze zullen zich beter kunnen gaan ontwikkelen.” Nabij de onderhanden genomen Geleenbeek in Schinnen is het positieve effect op de natuur reeds zichtbaar. „Het opnieuw laten meanderen van deze beek heeft een duidelijk positieve ontwikkeling op de flora en fauna in dit gebied. Nu dit gebied is opengesteld hopen we niet dat de recreanten hier afval achterlaten.”

Paddentrek

De Kakkert krijgt al jaren speciale aandacht van IVN-Schinnen, vooral de in het gebied wonende padden. In het vroege voorjaar trekken de vrouwtjespadden van hun winterkwartier naar het water, waar ze hun eieren leggen. Een lange, gevaarlijke tocht, die ze vaak met een opgewonden mannetje op hun rug moeten volbrengen. De IVN leden zetten de padden veilig de weg 't Laantje over. „Om de paddentrek in het gebied zo ongestoord mogelijk te laten verlopen hebben wij als IVN afdeling onze wensen neergelegd. Deze worden gehonoreerd met het plaatsen van een vaste afzetting en het aanbrengen van twee tunnels. Zo wordt de sterfte onder de padden geminimaliseerd”, denkt Jan Heijmans. In de Kakkert komen naast de gewone pad, de bruine en groene kikker ook de Alpenwatersalamander en de kleine Alpenwatersalamander voor.

Waterschap Roer en Overmaas gaat de tegels en de betonnen bodem uit de Kakkert weghalen.

Grotere buffer moet Kakkert en Schinnen beschermen

In het kader van het project de Kakkert gaat Waterschap Roer en Overmaas (WRO) de capaciteit van de oude regenwaterbuffer tussen Wolfhagen en Oirsbeek, die bedoeld is voor de opvang van overstortwater, aanzienlijk vergroten. „We vergroten de capaciteit met 11.000 m3. De buffer wordt twee maal zo groot als nu”, legt John Tholen van WRO uit. Tijdens en na forse regenbuien beschermt de buffer natuurgebied de Kakkert tegen de toestroom van vervuild water, en vooral de woonkern Schinnen tegen wateroverlast.

Het beschermingsniveau van het benedenloops gebied neemt toe van een overstromingsrisico van één keer in de 25 jaar naar één keer in de 50 jaar. Verder haalt WRO de tegels en de betonnen bodem uit de Kakkert. „We zouden de Kakkert graag laten

meanderen door het gebied. Het hoofdriool, dat pal naast het beekje ligt, beperkt ons echter sterk in het nemen van verdere maatregelen.” Najaar 2010 verwacht Tholen met de uitvoering te kunnen starten. „Nadat de Provincie Limburg, WRO en Landschapspark De Graven als financiers het licht op groen hebben gezet.”

Uitvoering de Kakkert vordert

De uitvoering van de Kakkert in Schinnen is vertraagd. Voordat de schop de grond in kan moeten eerst alle formaliteiten zijn afgehandeld. Dit was het afgelopen voorjaar nog niet het geval.

„Concreet gaat het over de afhandeling van een noodzakelijke grondruil tussen Waterschap Roer en Overmaas en Vereniging Natuurmonumenten”, verklaart Ben de Louw van Bureau Kragten de vertraging. „De Provincie Limburg moet haar goedkeuring aan deze grondruil geven. Daarnaast moeten alle betrokken partijen de noodzakelijk gelden officieel beschikbaar stellen voordat we de aanbestedingsprocedure kunnen starten.” Na de zomervakantie vindt de publicatie van de openbare inschrijving plaats. Vervolgens kunnen aannemers inschrijven. „Ons streven is erop gericht

om in nog dit jaar de werkzaamheden te starten. We zullen dan beginnen met de recreatieve voorzieningen en een gedeelte van het watersysteem buiten het natuurgebied de Kakkert”, legt Ben de Louw uit.

Beekdalen Schinnen III

De uitvoering van het integrale project de Kakkert en haar directe omgeving vormt de derde fase van het project Beekdalen Schinnen. In het dal krijgt de loop van de Kakkert een natuurlijker aanzien. Naast beekherstel en landschapsverfraaiing wordt ook de recreatieve ontsluiting van het gebied verbeterd. Nieuwe wandelpaden maken een ommetje rond het Schinnense gehucht Wolfhagen mogelijk. Deze wandelpaden sluiten bovendien aan op het uitgebreide wandelpadennetwerk van Landschapspark De Graven.

WRO vergroot de capaciteit van de regenwaterbuffer bij de Kakkert met 11.000 m3

De Kakkert kent diverse bronnen.

“Ingreep beperkt”

De Stichting het Limburgs Landschap is slechts beperkt bij het project De Kakkert betrokken. DSM schonk ooit circa 9,5 ha grond nabij het Wolfhagerbos aan de natuurorganisatie. In een reactie verklaart Nicole Cordewener van Limburgs Landschap: “Onze gronden in het project De Kakkert blijven grotendeels ongemoeid. Wel gaat het beekje hier meanderen en zal daarvoor een boom en/of struik moeten worden verwijderd. De aanleg van

nieuwe landschapselementen en de aanleg van wandelpaden zijn uiteraard goede ontwikkelingen. Ondanks dat we sowieso weinig gronden in eigendom hebben in het gebied van Landschapspark De Graven onderschrijven wij de doelen van het project Beekdalen, waartoe de Kakkert ook behoort. Zo is de Geleenbeek er duidelijk stukken op vooruit gegaan”, aldus Nicole Cordewener.

De Stichting het Limburgs Landschap is sinds 1931 actief met het beschermen van natuurgebieden in Limburg. Ze beschermt ruim 7.700 ha natuurgebied verdeeld over 60 gevarieerde natuurgebieden.

Projectbord de Kakkert geplaatst

Onlangs zijn in Wolfhagen twee projectborden geplaatst die aankondigen dat de start van de Kakkert er staat aan te komen. Wethouder Jan Hermans: “Dit najaar start de uitvoering van de Kakkert. Niet alleen het herstel van beekje de Kakkert, maar ook landschapsverfraaiing maken deel uit van dit project. Zoals het herstel van graften en de aanplant van hoogstambomen. Tevens wordt de recreatieve ontsluiting van dit gebied verbeterd. Nieuwe wandelpaden in de hellingen en het bos achter Wolfhagen maken een ommetje rond dit gehucht mogelijk. Bovendien gaan deze wandelpaden aansluiten op het wandelpadennetwerk in Landschapspark De Graven”, aldus Jan Hermans.

kakkert

Ter verhoging van de verkeersveiligheid komt in Wolfhagen een voetpad langs de Kakkert.

Wens bewoners en gemeente gehonoreerd

Voetpad langs de Kakkert

Tijdens een informatiebijeenkomst over het project de Kakkert opperden bewoners uit Wolfhagen de wens om langs de straat Wolfhagen, aan de zijde van de Kakkert, een voetpad aan te leggen. Dit ter verhoging van de verkeersveiligheid van de wandelaars. Zij wezen erop dat de straat Wolfhagen veel wordt gebruikt door gemotoriseerd verkeer van en naar Oirsbeek. „Dit voetpad was ook al langer een wens van de gemeente.

Nu Limburgs Landschap een strook grond aan ons verkoopt kunnen we dit pad realiseren”, zegt de heer Sjeer Houben van de gemeente Schinnen. Vanaf het Laantje tot aan de Scholtissenholenweg wordt het voetpad achter de bestaande haag aangelegd. Deze haag verhoogt niet alleen de veiligheid maar kleedt de omgeving ook beter aan.

Het project de Kakkert wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van Landschapspark De Graven, de Provincie Limburg en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: ‘Europa investeert in zijn platteland (POP 2)’.

provincie limburg

PLATTELAND
IN UITVOERING
'n Buitenkans voor Limburgers

Wethouder Peter Geenen Sittard-Geleen:

„Natuur is onbetaalbare schat“

In 1999 stond hij als wethouder van de voormalige gemeente Geleen, met onder andere de toenmalige Schinnense wethouder Nic Duysens, aan de wieg van stichting Landschapspark De Graven. Na jaren van afwezigheid vertegenwoordigt hij de gemeente Sittard-Geleen weer in het stichtingsbestuur.

Wethouder Peter Geenen: „Een goed besluit van de toenmalige gemeenten Schinnen, Sittard en Geleen om gezamenlijk op te trekken met hun buitengebieden. Inmiddels zijn er tal van kleinere en grotere projecten gerealiseerd waar inwoners van de flora en fauna kunnen genieten. Eruit springen vooral het Beekdalenproject en het Absbroekbos“.

Absbroekbos

„De afwisseling van nieuw bos en akkers zorgt voor een mooi afwisselend landschap in het Absbroekbos. Dit in combinatie met de verbeterde wandel- en fietspaden en een brug over de Middenweg zorgen ervoor dat veel van onze inwoners het 70 hectare omvattende Absbroekbos gebruiken als uitlooptgebied. Door de centrale ligging recreëren hier dagelijks vooral inwoners uit Geleen-Noord, Sittard-Zuid en Munstergeleen. De aanpalende Geleenbeek zorgt voor een groene verbinding richting Daniken, Sweikhuizen Schinnen en het Stadspark van Sittard.“

Beekdalen

„In aansluiting op het project Beekdalen 1,2 en 3 in Schinnen gaan we nu de Geleenbeek tussen Daniken en de Beekstraat in Oud-Geleen op de schop nemen. Tijdens een informatieavond heeft De Graven de omgeving over de plannen geïnformeerd. Het grootste probleem en onkostenpost vormt de verwerving van gronden. Die zullen we eerst ter beschikking moeten hebben. Ik hoop dat medio 2011 hier de schop de grond in kan.“

Verbindingen

„Er lopen twee Ecologische Hoofd Structuur (EHS) zones van zuid naar noord aan de oost- en westzijde door onze gemeente. Langs de Duitse grens en de Maas. Het is zaak deze twee gebieden met elkaar te koppelen middels groenverbindingen. Niet zo gemakkelijk in dit sterk verstedelijkt gebied met noord-zuid gerichte spoor-, auto- en waterwegen. Toch zijn er opties. Vanaf de Geleenbeek, via het Absbroekbos, Middengebied, het Verbindingspark bij Orbis richting Limbrichterbos en Grensmaas. Buiten onze gemeente zijn er nog andere mogelijkheden. Om de natuur een handje te helpen is wel samenwerking met buurgemeenten en andere partijen nodig.“

Financiën

„Alle gemeenten hangen de komende jaren forse kortingen op het gemeentelijk budget boven het hoofd. Natuurprojecten zullen aan de bezuinigingslans niet ontkomen. Economisch gezien kost natuur alleen maar geld en levert niets op. Echter water en natuur trekken mensen aan. Het zijn plekken waar je los komt van de dagelijkse besommeringen. Het ontspant en versterkt hart en geest. Daarmee zorgt de natuur voor een onbetaalbare schat die we moeten koesteren voor ons zelf, maar zeer zeker ook voor de generaties die na ons komen. Gelukkig hebben de gemeenten Schinnen, Beek, Stein en Sittard-Geleen elkaar gevonden wat betreft de uitvoering van natuurprojecten zoals die in de Regiovisie zijn opgenomen. Daarnaast doet de provincie een forse duit in het zakje. Boven op iedere euro die de gemeenten besteden aan deze groenprojecten doet de provincie er één bij. Ondanks de financiële perikelen hoop en denk ik dat we de komende vier jaar toch enkele groene slagen kunnen maken.“

De afwisseling van nieuw bos en akkers zorgt voor een mooi afwisselend landschap in het Absbroekbos.

Wethouder Danny Hendrix (Stein):

„Natuur stopt niet aan gemeentegrens“

„Onze gemeente Stein herbergt tal van groene pareltjes. Die moeten we niet alleen koesteren maar ook met elkaar verbinden.“ Dat zegt Danny Hendrix, als wethouder in de gemeente Stein politiek verantwoordelijk voor diverse groenprojecten.

„We willen deze groene parels verbinden tot een groene gordel rond onze gemeente. Probleem is dat Stein wordt doorsneden door twee autowegen en het Julianakanaal. Daarnaast vormen DSM aan de oostkant en de haven aan de westkant een barrière voor deze groene gordel. Een van de punten uit ons coalitieprogramma vormt de verbetering van de groene kwaliteiten van Stein. De door de gemeenteraad in 2005 vastgestelde Groenstructuurvisie vormt hiertoe de basis. Deze visie geeft richting aan de potentiële en gewenste kwaliteiten.“

Grenzen

„De natuur stopt niet bij de gemeentegrens. We moeten daarom met andere partijen samenwerken om niet alleen voor onze inwoners maar ook die uit de regio en uiteraard de flora en fauna het beste resultaat te bereiken. De gemeenteraad heeft vastgelegd dat bij de ontwikkeling van lokale ecologische structuur aangehaakt moet worden op groene ontwikkelingen in de regio, zoals het Grensmaasproject en Landschapspark De Graven, zodat een samenhangend ecologisch raamwerk ontstaat. Met het oog op de groene gordel zijn momenteel twee projecten actueel: Urdal-Scharberg aan de westkant en Heidekoppark aan de noordkant.“

Urdal-Scharberg

„Urdal-Scharberg wordt doorsneden door de haven, het Julianakanaal en de A76. Dit resulteert in een versnippering van kleine groengebiedjes. Onze belangrijkste opgave is het verbeteren van de ecologische en recreatieve verbindingen alsmede de relaties met de omgeving. Dit willen we bereiken met het uitvoeren van diverse maatregelen. Aan de westzijde van het Julianakanaal, tegen de Scharbergbrug, komen twee wandel-/fietsstrappen en zogenaamde landmarks. Het éénrichting fietspad op de zuidzijde van Scharbergbrug en vanaf de Julianaweg in Stein richting Elsloo vormen we om tot een twee richtingenfietspad. Een bomerij gaat de A76 aan het zicht onttrekken. We verbeteren de recreatieve verbindingen vanaf het jaagpad en de taluds naar de A76. Verder komt er een faunavoorziening onder de A76 en in de duiker van het Julianakanaal. De Molenweijer maken we aantrekkelijke door tal van kleine landschapselementen te creëren. Verder verbeteren we voor wandelaars de toegankelijkheid van de Pasveersloot.“

Heidekamppark

Aan de noordkant, tussen het klaverblad Kerensheide en het Van der Valk hotel, ligt het 75 hectare omvattende Heidekamppark. DSM heeft voor de herinrichting een eerste aanzet gegeven. Deze voormalige gipsdeponie moet uitgroeien tot een groen landschapspark met een stedelijke uitlooptfunctie. Om dit te realiseren gaan we de toegankelijkheid aanzienlijk vergroten. Zo komt er een ontsluiting richting campus DSM-Chemelot, een voetgangersbrug nabij het Van der Valk hotel en enkele voetgangersoversteekplaatsen aan de Heidekampweg. Ook zijn er verbindingen gepland met de wijk Kerensheide en het Steinerbos. De inrichting wordt heel gevarieerd. Naast bos komt er ook bloemrijk grasland. Op termijn beschikken we hier over een mooi natuurgebied om te wandelen, mountainbiken, fietsen en paard te rijden. Mogelijk kunnen we hier ook incidenteel evenementen houden.“

Momenteel is het Urdal-Scharberg erg versnipperd.

Jan Hermans, wethouder gemeente Schinnen:

„Natuur en landschap werken positief op economie.“

„Onthaasten in deze soms stressvolle maatschappij is steeds belangrijker. Ieder mens heeft in zijn eigen omgeving plekken nodig waar hij tot rust kan komen. Voor velen bekleedt ons groene buitengebied die functie. Niet alleen voor onze eigen inwoners. Maar ingeklemd tussen de stedelijke agglomeraties Sittard-Geleen en Parkstad maken ook veel inwoners uit deze twee regio's gebruik van onze groene buffer.“ Deze woorden tekenen we op uit de mond van de Schinnense wethouder Jan Hermans. Hij is politiek verantwoordelijk voor onder meer recreatie en landschappelijke ontwikkeling.

Economie

„Naast een positief effect op de flora en fauna hebben natuur en landschap ook een positieve uitwerking op de plaatselijke economie. Ik denk bijvoorbeeld aan horecaondernemers die inspelen op de toestroom van recreanten. We willen deze toestroom meer spreiden over onze gemeente. Een concentratie van recreanten kan zorgen voor negatieve effecten op de omgeving. Ik denk dat er op meerdere plekken ruimte is voor initiatieven zoals in Sweikhuizen.“

Beekdalen

„Het project Beekdalen is Schinnens trots. Na de start bij de Muldersplas is vervolgens het traject langs de Geleenbeek tot aan Sweikhuizen onder handen genomen. Nu gaat de Kakkert op de schop en op termijn het dal van de Geleenbeek tussen de Stelrad radiatorenfabriek en de Muldersplas (highlight 14 in het Corio Glana project). Streven is om ook hier de Geleenbeek in een natuurlijke omgeving te laten meanderen. In mijn ogen is Landschapspark De Graven het schoolvoorbeeld van waartoe grensoverschrijdende samenwerking kan leiden. De afgelopen tien jaar hebben zowel het buitengebied van Sittard-Geleen als Schinnen forse stappen voorwaarts gemaakt. Naast de daadwerkelijke uitgevoerde projecten vormt ook het toenemend aantal recreanten van ons mooie buitengebied hiervoor een graadmeter.“

Kakkert

„Dit najaar start de uitvoering van de Kakkert. Momenteel is dit een moeilijk toegankelijk gebied. Niet alleen het herstel van beekje de Kakkert, maar ook landschapsverfraaiing maakt onderdeel uit van dit project. Zoals het herstel van graften en de aanplant van hoogstambomen. Tevens wordt de recreatieve ontsluiting van dit gebied verbeterd. Nieuwe wandelpaden in de hellingen en het bos achter Wolfhagen maken een ommetje rond dit gehucht mogelijk. Bovendien gaan deze wandelpaden aansluiten op het wandelpadennetwerk in Landschapspark De Graven. In de voorbereidingsfase van zo'n project is het goed luisteren naar mensen uit de omgeving essentieel. Zo komt op verzoek van omwonenden in Wolfhagen, langs de doorgaande weg richting Oirsbeek, een voetpad. Overigens vind ik dat op termijn vanuit de Kakkert een recreatieve verbinding moet komen richting Doenrade.“

Natuurtransferium Sweikhuizen.

„De toeloop van de recreatieve wandelroutes richting Sweikhuizen is buitengewoon groot. Dit succes heeft ook zijn keerzijde. Tijdens piekmomenten zorgt dit voor parkeeroverlast bij met name Gasterij De Bokkereyer. In overleg met de ondernemer en de buurt willen we dit oplossen middels de aanleg van een transferium met een capaciteit van circa 30 auto's. De precieze plek hiervan moeten we nog bepalen. Verder willen we de toeloop naar ons gebied meer over de gemeente spreiden. Er zijn veel meer mooie plekken en pleisterplaatsen van waaruit fietsers en wandelaars kunnen starten.“

De Kakkert gaat weer meanderen.

Jan Bijen, wethouder gemeente Beek:

„Natuur en landschappen genieten een hoge prioriteit“

„Dit Rijksmonumentale gebouw willen we inclusief de landschappelijke omgeving weer in oude glorie van medio negentiende eeuw herstellen. Het moet uitgroeien tot een recreatief knooppunt inclusief informatiepunt en horecafaciliteiten“, zegt Jan Bijen, wethouder van de gemeente Beek wijzend naar een pentekening aan de wand in zijn werkkamer.

Oude Pastorie

De oude schuur in een weiland tussen Beek en Neerbeek, die op de pentekening staat afgebeeld, is een belangrijk groenproject van de gemeente Beek: de Oude Pastorie. „De Oude Pastorie was eeuwen lang bezit van de Duitse Orde, waartoe ook de Biesenhof en Alden Biesen behoorden. De Duitse Orde leverde generaties lang de pastoor aan Beek“, geeft de wethouder in een notendop de geschiedenis van de Oude Pastorie weer. „Dit Rijksmonumentale gebouw willen we, inclusief de landschappelijke omgeving, weer in oude glorie van medio negentiende eeuw herstellen. Het moet uitgroeien tot een recreatief knooppunt inclusief informatiepunt en horecafaciliteiten. Niet alleen de restauratie van het gebouw, maar ook de opwaardering van de omgeving vormen onderdeel van dit project. Zo zal de oude gracht terugkeren en denken we aan een kruiden-, bloemen- en groentetuin. De Keutelbeek voorzag eertijds de grachten rondom de Oude Pastorie van water. Een eerste planontwerp is klaar. Nu werken we het financiële plaatje uit. Eerste ramingen gaan uit van een investeringsplaatje van circa twee miljoen euro. We hebben Landschapspark De Graven gevraagd als coördinator en als trekker van dit project te functioneren. Je merkt aan alles dat zij veel ervaringen hebben in soortgelijke projecten. Ze weten hoe het aan te pakken, en zeker niet onbelangrijk: ze kennen de weg naar financieringspotjes. Het project zal in een privaatsamenwerking moeten worden uitgevoerd. Diverse financiële bronnen zullen de restauratie moeten gaan bekostigen. Ik hoop dat deze in 2012 van start gaat. Als het project klaar is beschikken we over een parel van waaruit wandelaars en fietsers vertrekken en/of een tussenstop kunnen maken.“

Ecopassage A2

„Natuur en landschappen genieten een hoge prioriteit binnen onze gemeente. Naast de ontkluiting van de Keutelbeek denk ik ook aan de Ecopassage A2. Dit is één van de groene verbindingen tussen de EHS zones in oostelijk en westelijk Zuid-Limburg. De ecologische verbinding tussen het Geleenbeekdal en de Grensmaas stuit op een aanzienlijk knelpunt aan de zuidzijde van onze gemeente. Om kleinere dieren, zoals dassen, de Maastrichterlaan en de A2 veilig te laten passeren maken we een ecopassage onder deze twee wegen. Een aanwezige buis wordt daartoe verbeterd en we kleden de omgeving diervriendelijker aan. Een grote ecopassage, zoals eerst de bedoeling was, is bij nader inzien overbodig. In de toekomst kunnen grotere dieren gebruik maken van een nieuwe ecopassage over de A2 nabij de Kruisberg. Hierdoor kunnen we de kosten beperken tot circa 15.000 euro.“

Corio Glana, het Geleenbeekdal

Een ander omvangrijk, gemeentegrensoverschrijdend, groenproject vormt de landschappelijke opwaardering van de hellingen Spaubeek-Schinnen. Als highlight 15 vormt dit een onderdeel van Corio Glana. De opwaardering moet resulteren in de realisatie van een ecologische verbindingzone. De visie is klaar. Het oog wil ook wat, daarom proberen we vanuit de dorpsrand van Spaubeek meer zicht op de hellingen en het Hoogbeekske te creëren. Verder is ons streven om ook de groeven tussen Schinnen en Spaubeek in dit project te integreren.“

De Oude Pastorie is een belangrijk groenproject van de gemeente Beek.

Boomfeestdag terugkerend hoogtepunt in Landschapspark De Graven

Al jaren is de nationale Boomfeestdag een terugkerend hoogtepunt in Landschapspark De Graven. Jaarlijks trekken vele honderden kinderen van basisscholen uit Sittard-Geleen en Schinnen vol overgave het veld in om bomen en struiken te planten. Doelstelling van deze dag is kinderen en hun ouders op een positieve wijze te confronteren met de noodzaak de natuur te respecteren en te onderhouden.

Organisatie

De organisatie van de Boomfeestdag in de gemeenten Schinnen en Sittard-Geleen ligt in handen van Landschapspark De Graven. Een werkgroep met vertegenwoordigers van beide gemeenten, het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie Westelijke Mijnstreek (CNME WM), mediabureau Guus Queisen vof, een vertegenwoordiger namens het comité Vrijwilligers en Landschapspark De Graven, start omstreeks oktober met de voorbereidingen. Aan de hand van een draaiboek worden alle acties nauwkeurig in kaart gebracht en uitgezet.

Ruim een week voor de Boomfeestdag ontvangen alle deelnemende scholen een uitgebreid informatiepakket. Dit bestaat voor ieder kind uit een informatieboekje met een uitleg over de Boomfeestdag, de locaties en plantinstructies. Daarnaast ontvangen de kinderen een originele attentie, die van toepassing is op het thema van het betreffende jaar. Het thema voor 2010 luidde: "Bomen maken de buurt". In dit kader bestond het presentje uit een houten gezelschapspelletje.

Boomfeestdag 2010

De Boomfeestdag op 17 maart vond dit jaar plaats op twee locaties: het Absbroekbos in Munstergeleen en langs de Sittarderweg op de Windraak. In het Absbroekbos hebben circa 400 kinderen, verdeeld over vier percelen 1,35 hectare nieuw bos aangeplant. De in totaal 30 hectare bosaanplant in het Absbroekbos vormt een onderdeel van het in totaal 70 hectare omvattende natuurontwikkelingsplan. Op termijn ontstaat hier een gebied met een mooie afwisseling tussen natuur en landbouw met tal van kleine landschapselementen.

Langs de Sittarderweg, op de helling van de Windraak,

tussen huize Watersley en Windraak, hebben ruim 350 kinderen circa 1,2 hectare bos aangeplant. Door deze aanplant ontstaat een fraaie zone van nieuw groen, die het hellingengebied meer allure geeft en bovendien de ecologische kwaliteit van het gebied sterk verbetert.

De Boomfeestdag werd dit jaar mede mogelijk gemaakt door financiële bijdrages van de provincie Limburg in het kader van Vitaal Platteland en de Rabobank Westelijke Mijnstreek. Bovendien zou zonder de inzet van een leger vrijwilligers, zowel tijdens de voorbereiding als tijdens de plantdagen, het evenement niet tot stand kunnen komen.

Naast de kinderen staken tijdens de Boomfeestdag op de Windraak ook vertegenwoordigers van de gemeenten Schinnen en Sittard-Geleen, Rabobank Westelijke Mijnstreek en Landschapspark De Graven de handen uit de mouwen.

Op de hellingen van de Windraak hebben tijdens de Nationale Boomfeestdag 2010 ruim 350 kinderen circa 1,2 hectare bos aangeplant.

Na afloop was er voor alle kinderen een gezonde traktatie in de vorm van een appel en een flesje appelsap.

Wandelboekje op website

Het wandelboekje van Landschapspark De Graven: "Negen wandelroutes en één fietstocht" is bijzonder populair.

Inmiddels is de derde druk verschenen. Het boekje is nu ook te downloaden via de website www.degraven.nl. Het wandelboekje per post ontvangen kan natuurlijk ook. Stuur dan een e-mail met uw adresgegevens naar info@degraven.nl.

Menroute nog niet op kaart, wel op web

In het kader van het project Recreatieve Routes voert sinds 2009 ook een menroute door het gebied van Landschapspark De Graven. De route wordt aangeduid middels speciale bordjes. Landschapspark De Graven krijgt regelmatig de vraag gesteld of de menroute ook op kaart verkrijgbaar is. Voorlopig is het antwoord: 'nee'. Het uitbrengen van kaartmateriaal van menroutes is een taak van het Routepunt van de VV Zuid-Limburg in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie (KNHS). Het Routepunt heeft desgevraagd laten weten dat zij pas een routekaart uitbrengen indien Zuid-Limburg over een breed ruiter- en menrouutenetwerk beschikt. Vooral nog is de menroute daarom digitaal op de website www.degraven.nl geplaatst.

Corio Glana, stand van zaken

In februari 2009 werd het project Corio Glana breed gepresenteerd. Corio Glana is een integrale visie die gericht is op renaturatie en ontwikkeling van de Geleenbeek en haar directe omgeving. Voor de uitwerking van de visie zijn 19 aansprekende en kansrijke deelprojecten geselecteerd, de zogenaamde highlights.

Uitwerking van diverse highlights

Geïnspireerd door Corio Glana hebben de gemeenten Heerlen, Voerendaal, Nuth, Schinnen en Beek in 2009 het initiatief genomen om zelf de individuele highlights uit te werken. De gemeente Heerlen heeft een visie opgesteld m.b.t. het gebied Imstenrade (highlight 1) en is gestart met de uitvoering van een gedeelte van highlight 10 "Omgeving kasteel Hoensbroek". In de gemeente Nuth is de uitwerking van "Landgoed Terlinden" (highlight 8) opgepakt in samenwerking met een lokale ondernemer. In de gemeenten Beek en Schinnen is gestart met de nadere uitwerking van highlight 15, "Hellingen Schinnen-Spaubeek" en het opstellen van een maatregelenplan, dat als basis zal dienen voor het bestek/ de uitvoering.

In Voerendaal worden diverse highlights opgepakt in het kader van een zogenaamde uitkamoperatie (een soort opschoningstraject). Ten behoeve van het Historisch Landschap Voerendaal wordt een eigen traject voor visieontwikkeling opgestart

Overkoepelende aanpak

Het Waterschap Roer en Overmaas is met de betrokken gemeenten in gesprek om de uitwerking van de highlights structureel op te pakken. Beekdalen Kenniscentrum heeft hierbij een coördinerende en begeleidende rol

Meer informatie over het beekdalenproject kunt u vinden op de website www.beekdalen.nl

De mening van... Fred van der Ent uit Geleen

„Als het weer het even toelaat wandel ik meerdere keren per week door het Absbroekbos. Het is een mooi gebied. Wat me vooral aanspreekt is de afwisseling van landbouwakkers met natuurstroken, c.q. de jonge bosaanplant.“ Deze woorden tekenen we op uit de mond van Fred van der Ent. Hij woont in het Haesselderveld te Geleen. Van daaruit is hij met de Berner Sennenhond Wobbe relatief snel in het Absbroekbos. „De door de gemeente Sittard-Geleen afgelopen jaar geasfalteerde paden vind ik een echte vooruitgang voor wandelaars. Nadeel is dat scooters en quads over deze paden scheuren. Met het oog op de recreatieve functie van het gebied en voor de aanwezige flora en fauna zou ik de gemeente willen oproepen het Absbroekbos af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. Meer duidelijkheid zou ik wensen of er in het Absbroekbos nu wel of geen aansluiting voor honden van toepassing is. Ik ervaar dat de meningen daarover uiteenlopen. Dit gebied zou als vrijloopgebied voor honden moeten worden aangewezen. Het gebied langs de Geleenbeek heeft ook een mooie metamorfose ondergaan. Regelmatig wandel ik met veel plezier langs de beek richting Sweikhuizen en Spaubeek. Dan nuttig ik ook stevast een hapje en/of een drankje in één van de horecagegelegenheden Biesenhof, de Bokkereyer of Terborg. Ik vind het een goede zaak dat ondernemers op deze wijze inspelen op ontwikkelingen in het gebied.“

Fotowedstrijd

Hele mooie fotografische platen hebben leden van de IVN afdeling Schinnen gemaakt in het Schinnense buitengebied. Ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan schreef de IVN afdeling een fotowedstrijd uit met als thema de natuur in de gemeente Schinnen.

Maja Mars uit Oirsbeek kreeg een eerste prijs met haar foto "de Mulderplas in het ochtendlicht."

De foto "rusten aan het wandelpad in Sweikhuizen" van Piet Penders uit Oirsbeek werd bekroond met een tweede prijs.

Elbert van Rookhuizen uit Groningen kreeg een derde prijs voor zijn foto met de titel: "In gen nabbe aars te Thull".

Een eervolle vermelding was er tenslotte voor Herman Willems uit Geleen met zijn foto: "Spaanse vlag".

De winnende foto van Maja Mars:
„Mulderplas in het ochtendlicht.“

De op één na mooiste foto van Piet Penders:
„Rusten aan het wandelpad in Sweikhuizen.“

Uitvoeringsplan Rode Beek bijna klaar

Grontmij en de twee Duitse bureaus Assessor H. Hofmann en Ute Rebstock Büro für Landschaftsplanung leggen momenteel de laatste hand aan het uitvoeringsplan voor het Nederlandse deel van de Rode Beek.

„Eind 2010 kan aan de Nederlandse zijde ter hoogte van de grensovergang Schinveld-Gangelt, de schop de grond in“, praat John Tholen, senior projectleider bij Waterschap Roer en Overmaas (WRO), ons bij over de actuele stand van zaken van dit grensoverschrijdend project. „Voor het Duitse tracé hopen we eind dit jaar alle documenten, die we bij de diverse Duitse instanties moeten indienen om de noodzakelijke procedures te doorlopen, in ons bezit te hebben. De verwachting is dat deze instanties de noodzakelijke vergunningen en/of financiële middelen in 2010 verstrekken.“

Tussen natuurpark Rodebach bij Schinveld/Gangelt en de Schwienswei in Sittard wordt de Rode Beek en omgeving aanzienlijk onderhanden genomen. Over een lengte van 7 kilometer en een breedte van tussen de 50 en ruim 200 meter ondergaat de Rode Beek en het aanpalende gebied de komende vijf tot tien jaar een metamorfose.

Meerdere doelen

Het project voorziet niet alleen in een natuurlijk meanderende beek maar ook onder andere in een opwaardering van de aanwezige natuur, het verhogen van het waterbergendvermogen van de beek, de aanleg van fiets- en wandelroutes en de realisatie van de robuuste ecologische verbindingzone Brunssum-Mook. Participanten in dit project zijn Landschapspark De Graven, de Provincie Limburg, Waterschap Roer en Overmaas, Kreis Heinsberg, de gemeenten Selfkant, Gangelt, Onderbanken, Schinnen en Sittard-Geleen.

Natuurtransferium Biesenhof volop in gebruik

In voorjaar 2009 werd de aanleg van het natuurtransferium Biesenhof voltooid. De voormalig wethouders Ruud Guyt (Sittard-Geleen) en Harry Driessen (Schinnen) stelden het transferium op vrijdag 29 mei formeel in gebruik.

Het natuurtransferium, met een capaciteit van tachtig auto's, zorgt voor een betere bereikbaarheid en positionering van de beekdalen en de Biesenhof, de gerestaureerde Limburgse carréhoeve, gelegen aan de voet van de Sweikhuizerberg.

Het transferium is inmiddels volop in gebruik. Wandelaars die de groene delen van de gemeenten Schinnen en Sittard-Geleen willen verkennen kunnen hier hun auto parkeren om vervolgens één van de vele wandelroutes door het Geleenbeekdal en omgeving te volgen.

Het transferium wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van Landschapspark De Graven, de Provincie Limburg en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: 'Europa investeert in zijn platteland' (POP 2).

Biesenhof viert 750 jarig bestaan

Van 23 tot en met 25 oktober 2009 herdacht de Biesenhof zijn 750 jarig bestaan. Verspreid over deze drie dagen bezochten vele bezoekers deze typische geheel gerestaureerde Limburgse carréhoeve, gelegen in het prachtige wandelgebied van het Geleenbeekdal aan de voet van de Biesenberg en Sweikhuizen.

Op vrijdag 23 oktober 2009 werd middels een officiële openingshandeling, verricht door de gedeputeerden Noël Lebens van Nederlands Limburg en Erika Thijs van Belgisch Limburg, aandacht besteed aan de nieuwe functie van de Biesenhof. De bezoekers werden volop geïnformeerd over de geschiedenis van de Biesenhof. Daarnaast kregen ze de gelegenheid de gastenkamers, het restaurant en de streekproductenwinkel met een bezoek te vereren. Gedurende deze drie dagen vond er een expositie plaats, waar naast de Biesenhof, de Heemkundevereniging Geleen, kasteel Alden Biesen en Landschapspark De Graven met een stand aanwezig waren. Van het onlangs geopende Natuurtransferium Biesenhof werd tijdens deze dagen druk gebruik gemaakt.

*Onder het toezien
oog van de heer
Lou Spee (links) en
partner mevrouw Driny
Beckers (tweede van
rechts) werd de of-
ficiële openingshande-
ling van de Biesenhof
verricht door de
gedeputeerden Noël
Lebens van Nederlands
Limburg (rechts)
en Erika Thijs van
Belgisch Limburg.*

Meer informatie over de Biesenhof: www.biesenhof.nl

Recreatieve routes Schinnen voltooid

Eind 2008 stemde de Schinnense gemeenteraad in met het plan om negen nieuwe wandelroutes in gebruik te nemen als basis voor de verdere ontwikkeling van de vrijetijdseconomie in de gemeente. Na het bewegwijzeren van de ruiter- en de menroutes is het project recreatieve routes in 2009 voltooid.

Na het bewegwijzeren van de ruiter- en de menroutes is het project recreatieve routes eind 2009 voltooid.

Om de negen wandelroutes te markeren zijn houten acaciapaaltjes, voorzien van een gekleurde band, geplaatst. Op verzoek van de gemeente Onderbanken wijkten de paaltjes af van de geplaatste paaltjes op Schinnens grondgebied. In Onderbanken worden kunststof paaltjes geplaatst. De wandelroutes zijn inmiddels erg populair. „We ontvangen veel positieve reacties. Dit is ook af te leiden uit de interesse voor de wandelboekjes ‘Schitterend Schinnen’. De eerste oplage van het wandelboekje was binnen de kortste keren bij de gemeente en VVV Zuid-Limburg vergeven. De gemeente heeft nu opdracht gegeven voor een tweede druk”, zegt Sjeer Houben van de gemeente Schinnen. Overigens is het boekje te downloaden op de site www.schinnen.nl en www.degraven.nl.

Voor de gemeente Schinnen vormen de recreatieve routes het begin van een heel nieuwe fase. De gemeente onderstreept dat het niet alleen gaat om toeristische routes en vrijetijdseconomie met nieuwe kansen voor bestaande en nieuwe (horeca- en agrarische) ondernemers, maar tevens om het vergroten van de leefbaarheid voor burgers: het betrekken van inwoners van Schinnen bij het omringende platteland ten behoeve van gezondheid, regionaal voedsel e.d.

Het project wordt mogelijk gemaakt door een bijdragen van Landschapspark De Graven, de Provincie Limburg en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: 'Europa investeert in zijn platteland' (POP 2).

Bloemrijke akkerranden bloeien

Ook deze zomer gaven de stroken veldbloemen en kruiden op de Zuid-Limburgse akkerranden weer een schitterend aanzien. In het kader van het project ‘Bloem- en kruidenrijke akkerranden Zuid-Limburg 2010’ zaaiden Zuid-Limburgse agrariërs ruim 28 hectare perceelsranden, waarvan ruim 13 hectare in Landschapspark De Graven, in met een bloemen- en kruidenmengsel.

Het project “Bloem- en kruidenrijke randen Zuid-Limburg” dient diverse doelen. Zo zijn de randen bevorderlijk voor flora en fauna en vormen ze een verfraaiing van het landschap. Tijdens hevige regenval hebben ze bovendien een erosiebeperkende functie. Financiers van dit project zijn Landschapspark De Graven, de Zuid-Limburgse gemeenten en de deelnemende agrariërs. Daarnaast draagt de Provincie Limburg financieel bij als meer hectares zijn aangemeld dan waar gelden voor beschikbaar zijn. Trekker van dit project is stichting Natuurlijk Platteland Limburg. Deze stichting is een koepelorganisatie van verschillende samenwerkingsverbanden van boeren, vrijwilligers en burgers die actief zijn met agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Arvalis Projecten is uitvoerder van het project.

Colofon

De Graven Koerier is het periodiek informatiebulletin van de Stichting Landschapspark De Graven. Doel is om allen die belangstelling hebben voor het Landschapspark De Graven op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen.

REDACTIEADRES:
Stichting Landschapspark De Graven
Postbus 271
6160 AG Geleen

BEZOEKADRES:
Plinthos
Daniken 1
6174 RA Schinnen

**REDACTIE, FOTOGRAFIE
EN ALGHELE REALISATIE:**
M&O bureau Guus Queisen vof Sittard

Deze uitgave is met veel zorg samengesteld, er kunnen evenwel geen rechten aan worden ontleend.